

**A 1588/näring**Framlagt av:
Näringsutskottet

J.nr. 13-00072-1

Utskottsförslag om samarbete om standardisering och reglering inom byggsektorn

1. Utskottets förslag

Näringsutskottet föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar

att tillsätta en arbetsgrupp under ordförandeskapslandets ledning, som ska koordinera nordiska fackmannagrupper inom byggsektorn, i syfte att i första hand utarbeta nya gemensamma standarder, som möjligtvis kan stå modell för kommande standarder inom byggsektorn inom EU, samt i andra hand ska sträva efter en nordisk standardisering av sådana byggnormer och regler/praxis som idag är nationellt reglerad/branschreglerad. Fackmannagrupperna bör bestå av bl.a. ansvariga myndigheter, standardiseringsorganisationer, berörda utbildningsanordnare, övriga branschaktörer och företrädare för berörda industrier

att årligen arrangera en konferens för byggbranschens aktörer, i syfte att tematiskt behandla större nordiska byggfrågor och på sikt bidra till skapandet av en harmoniserad nordisk byggmarknad

2. Bakgrund

Forskelle i byggregulering udgør i dag en grænsehindring mellem de nordiske lande, som både svækker konkurrence og begrænser stordriftsfordele i byggeriet. Dette giver dyrere byggeri for slutbrugerne i de nordiske lande, samtidig med, at det svækker de nordiske byggerierhvervs samlede internationale konkurrencekraft, herunder også deres indflydelse på europæisk standardisering.

De årlige meromkostninger ved nyt byggeri, som kan henføres til nationale forskelle i byggeregulering, er opgjort til mellem 40 og 60 millioner euro om året, alene i Sverige. Analysen, som er udført for *Nordic Innovation*,

anslår at meromkostningerne pr. bolig er tilsvarende store i de øvrige nordiske lande.

Den arbejdsgruppe, der foreslås tilsat, skal primært fokusere på mulighederne for at harmonisere byggeregulering internt mellem de nordiske lande, herunder undgå, at landene løbende skaber nye grænsehindringer. I øjeblikket sker det, at de nordiske lande – trods implementering af de samme harmoniserede europæiske byggestandarder – løbende opstiller forskellige nationale reguleringskrav.

Samtidig kan arbejdsgruppen tage initiativ til at videreudvikle nordiske standarder til europæiske standarder, og dermed styrke de nordiske landes indflydelse på europæisk byggestandardisering.

I början av juni presenterades en rapport som beställts av det svenska ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet (NMR) och som rör olika standarder inom byggbranschen. I rapporten har man sett på standarder för följande områden: fukt, rumshöjd, räcken, dörrar, fönster, tillgänglighet, buller och brand. Man har i rapporten försökt att kartlägga möjligheter och risker med att harmonisera byggreglerna inom dessa områden, samt i så fall vilka ändringar som behöver göras på lag-, förordnings-, och föreskriftsnivå, inklusive allmänna råd i respektive land. Rapporten konkluderar att det egentligen inte finns några nationellt motiverade skäl att inte harmonisera reglerna, men att det kan medföra kostnader att ändra i alla gällande regler och praxis som eventuellt överstiger nytta med att ändra reglerna/praxis. Man menar därför att de bästa och största förutsättningarna för nordiska standarder, är på de områden där det inte redan finns nationella standarder/praxis. Inom dessa områden kan en samsyn ha ett mervärde, och kan på sikt även leda till att en nordisk standard blir till en Europeisk dito. För att uppnå detta föreslås bildandet av nordiska fackmannamöten.

Även om det finns ett visst mått av konkurrens mellan branschaktörer i Norden, finns det också fördelar för dem, om antalet standarder minskar i framtiden, inte minst om det kan innebära fördelar att Norden kan stå modell för framtida europeiska standarder. Det är därför viktigt att relevanta aktörer möts regelbundet, och att det skapas fora där nordisk interaktion kan initieras och näras. Det är också viktigt att nordiska möten inom byggsektorn inte blir alltför överordnade och ospecifika, utan att det skapas former där tekniker kan mötas för att diskutera och utveckla frågor kring nordiska standarder och nordisk positionering inom EU.

För att få detta till en helhet, kunde man tänka sig en modell där det land som innehar ordförandeskapet i det nordiska leder en arbetsgrupp, som årligen arrangerar en nordisk konferens för relevanta branschaktörer, på varierande teman. Kopplat till konferensen och arbetsgruppen bör det finnas ett antal fackmannagrupper, som specifikt ser på standardiseringsområden och möjliga förbättringar inom sitt område, och som årligen rapporterar in förslag till förbättringar till arbetsgruppen, som i sin tur lyfter upp förslag som kräver politiska förändringar, till den politiska nivån.

Harmonisering af reglementer og standarder

Arbejdsgruppen skal løbende identificere og koordinere konkrete potentialer for at nedbryde grænsehindringer gennem fællesnordisk harmonisering af bygningsreglementer og standarder, og vil koordinere samarbejdet mellem de nordiske lande om at realisere disse potentialer. Hovedfokus vil være på følgende områder:

1. *Bygningsreglementer*: Der findes forskelle mellem de nordiske landes bygningsreglementer, som savner rationel begrundelse. Et illustrativt eksempel er standardhøjden på trappetrin, som varierer med op til 10 mm mellem de nordiske lande – en forskel, som

Nordiska rådet

A 1588/näring

Framlagt av:
Näringsutskottet

J.nr. 13-00072-1

ikke har baggrund i klimatiske forhold eller andre objektive hensyn, men kun i tradition. Desuden er der forskelle i kravene til beregning af konstruktioners sikkerhed, belastning og stivhed, både mellem de nordiske lande og i resten af EU. I øjeblikket er der ingen tværgående nordisk fokus på at sikre, at disse forskelle i nationale dokumentationskrav er objektivt velbegrundede.

Nordiska rådet

A 1588/näring

Framlagt av:
Näringsutskottet

J.nr. 13-00072-1

2. *Bedre anvendelse af rammestandarder:* De nordiske landes bygningsreglementer henviser ofte ikke til de samme rammestandarder til f.eks. certificering af bæredygtigt byggeri eller klassifikation af en bygnings indeklime eller energieffektivitet. Det betyder, at branchens aktører skal udarbejde forskellig dokumentation i forskellige lande, fordi bygningers *performance* opgøres på forskellige måder.
3. *Nationale annekser til Eurocodes:* I øjeblikket opstår der løbende nye forskelle mellem de nordiske landes krav til dimensionering af de bærende konstruktioner, selvom vi har store ligheder i både vores klimatiske forhold og byggetradition. Der sker nemlig ingen fællesnordisk koordinering af de såkaldte nationale annekser til *Eurocodes*, EU's standardiserede beregningsmetoder til dimensionering af bærende bygningskonstruktioner.
4. *Krav til byggevarer:* CE-mærkning er en producents deklaration af en vares egenskaber i henhold til en række europæiske standarder. Men i dag er der ofte små forskelle mellem de krav, som de enkelte nordiske lande stiller til en konkret byggevare.

Styrket nordisk indflydelse på europæiske byggestandarder

Det vil give de nordiske lande en konkurrencefordel at tage europæisk lederskab i udviklingen af velfungerende standarder, især hvis de nordiske standarder senere videreudvikles til europæiske standarder. Dette er der grundlag for, hvis standarderne er 1) *state of the art* og 2) allerede anvendes af flere lande (hvilket de i sagens natur vil gøre, som fællesnordiske standarder).

Muligheden for at udvikle *state of the art*-standarder er bedst, hvis de nordiske lande puljer deres viden, ligesom et mere ensartet nordisk marked vil give et større samlet markedstræk end fem små markeder. Begge dele vil øge Nordens tyngde og indflydelse i forhold til internationale markeder, herunder de europæiske.

Særligt inden for bæredygtigt byggeri, hvor de nordiske lande endnu har en særlig international styrkeposition, er der netop nu mulighed for, at de nordiske lande kan udnytte deres viden til at øve indflydelse på europæiske standarder. Standarder, som vil få stor betydning både for de nordiske EU-medlemmers succes med at nå EU's 2020-mål for energieffektivisering og for eksportmulighederne for samtlige nordiske landes byggerierhverv, idet markedet for bæredygtigt byggeri forventes at vokse gennem de kommende år, både i Norden, EU og globalt.

3. Remissbehandling

Utskottsförslaget har utarbetats i dialog med de nordiska standardiseringsorganisationerna, via Dansk Standard, som i sin tur har haft en dialog med övriga branschintressenter i Norden.

4. Konklusion

Mot bakgrund av ovanstående föreslår näringsutskottet att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar

att tillsätta en arbetsgrupp under ordförandeskapslandets ledning, som ska koordinera nordiska fackmannagrupper inom byggsektorn, i syfte att i första hand utarbeta nya gemensamma standarder, som möjligtvis kan stå modell för kommande standarder inom byggsektorn inom EU, samt i andra hand ska sträva efter en nordisk standardisering av sådana byggnormer och regler/praxis som idag är nationellt reglerad/branschreglerad. Fackmannagrupperna bör bestå av bl.a. ansvariga myndigheter, standardiseringsorganisationer, berörda utbildningsanordnare, övriga branschaktörer och företrädare för berörda industrier

att årligen arrangera en konferens för byggbranschens aktörer, i syfte att tematiskt behandla större nordiska byggfrågor och på sikt bidra till skapandet av en harmoniserad nordisk byggmarknad

Nordiska rådet

A 1588/näring

Framlagt av:
Näringsutskottet

J.nr. 13-00072-1

Geta, Åland 26 juni 2013

Alf Egil Holmelid (SV)

Arto Pirttilahti (cent)

Billy Gustafsson (S)

Cecilie Tenfjord-Toftby (M, formand

Eero Suutari (samI)

Maria Tolppanen (saf)

Steingrímur J. Sigfússon (VG)

Tone Merete Sønsterud (A)

Torfinn Opheim (A)

Torgeir Trældal (FrP)

Wille Valve (MÅ)